

Bryssel den 23 februari 2022
(OR. fr)

6234/22

LIMITE

JAI 230
SCHENGEN 21
FRONT 65
MIGR 48
COSI 55
SAN 111
COMIX 74

NOT

från:	Ordförandeskapet
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	Den politiska styrningen av Schengen

Vid det informella mötet mellan inrikesministrarna den 3 februari i Lille fick ordförandeskapets förslag om att inrätta ett ”Schengenråd” brett stöd. Schengenrådet kommer att främja förtroendet mellan medlemsstaterna inom Schengenområdet. Formerna för en mer strukturerad politisk och operativ styrning fastställdes vid mötet i strategiska kommittén för invandring, gränser och asyl (Scifa) den 16 februari. Mot bakgrund av medlemsstaternas förslag uppmanar ordförandeskapet ministrarna att inkomma med synpunkter på nedanstående aspekter.

Schengenrådet

I Lille enades ministrarna om att det förelåg ett starkare behov än någonsin av att bättre formulera den politiska styrningen av Schengenområdet och den operativa nivån. För att åstadkomma detta skulle inrikesrådet (i konstellationen gemensamma kommittén) kunna utvecklas för att tillhandahålla den institutionella ramen för ett ”Schengenråd”.

Tanken är således att Schengenrådet ska vara det mest relevanta forumet för de diskussioner som krävs på politisk nivå om pågående reformer och om de mest strategiska operativa aspekterna.

Ordförandeskapet föreslår att Schengenrådet sammankallas vid varje möte i RIF-rådet och, vid behov, i händelse av en kris.

Diskussionerna i Schengenrådet ska organiseras på ett sätt som gör det möjligt att

- diskutera de allmänna politiska riktlinjerna för Schengenområdet,
- analysera situationen i Schengenområdet på grundval av en resultattavla ("barometer") – se nedan,
- mobilisera relevanta instrument och fastställa åtgärder vid kriser som påverkar Schengenområdet,
- diskutera de systemsvårigheter som medlemsstaterna ställs inför, och i synnerhet sådana som identifieras under Schengenutvärderingarna, samt att undersöka vilka medel som ska användas för att hantera dem,
- utbyta bästa praxis,
- fastställa riktlinjer för Frontex insatser minst en gång om året.

På grundval av en rapport från kommissionen och en mer detaljerad resultattavla ska ministrarna dessutom varje år göra en ingående analys av läget i Schengen.

Inrättande av en resultattavla ("barometer") för situationen i Schengenområdet

I dagsläget saknas tydliga och enhetliga indikatorer som ger en heltäckande bild av situationen i Schengenområdet.

Om en förenklad resultattavla ("barometer") tas fram kan ministrarna få en översikt över situationen i Schengenområdet. De olika aspekterna av sådan barometer diskuterades vid det informella RIF-ministermötet den 3 februari och därefter vid Scifa-mötet den 16 februari. Det har föreslagits att fem områden ska ingå. Dessa motsvarar flera indikatorer som bygger på uppgifter från de berörda EU-byråerna (Frontex, Europeiska unionens asylbyrå, Europol, eu-LISA) och kommissionen, nämligen

- situationen vid de yttre gränserna,
- migrationssituationen inom Europeiska unionen,
- inre säkerhet,
- hälsorisker,
- situationen vid de inre gränserna.

De utmaningar som identifieras skulle sedan ligga till grund för diskussionerna i Schengenrådet. Resultattavlan är tänkt som ett informationsverktyg för ministrarna. Den är avsedd att främja utbyten på grundval av objektiva och gemensamma konstateranden.

Europeiska kommissionen ska presentera den första barometern vid mötet den 3 mars. Barometern förblir ett dynamiskt verktyg som medlemsstaterna kan bidra till att utforma och som längre fram kan komma att utvecklas.

Tanken är att Schengenbarometern ska presenteras tre gånger om året. Den kommer att översändas i god tid så att diskussionerna inom Schengenrådet ska kunna förberedas väl (målet är att översända barometern till medlemsstaterna och de associerade länderna senast två veckor före Schengenrådets möte). Utifrån barometerens innehåll ska ordförandeskapet lägga fram en kort not för Coreper om de specifika frågor som ministrarna skulle kunna fokusera på. Barometern bifogas denna not.

Under mötet i Schengenrådet rapporterar kommissionen till ministrarna om läget i Schengen. Tack vare det bör Schengenrådet kunna besluta om de politiska riktlinjer och eventuella beslut som krävs för att Schengenområdet ska fungera väl.

Kommissionens årsrapport är å andra sidan ett mer fullständigt dokument och ska åtföljas av en resultattavla. Rapporten innehåller en mer detaljerad beskrivning av hur Schengenområdet fungerar och blir ett ytterligare underlag för ministrarnas årliga diskussioner.

Schengensamordnare

Det är avgörande att de arrangemang som hör samman med Schengenrådet är permanenta och snabbt kan sättas in. Som ett led i detta skulle man kunna inrätta en ”Schengensamordnare”, som bistås av en samordningsgrupp på operativ och teknisk nivå. För att säkra kontinuiteten skulle samordnarens roll vara att, med utgångspunkt i befintlig kapacitet, bidra till utarbetandet av dokument till Schengenrådet samt bidra till uppföljningen av åtgärder som vidtas inom ramen för Schengenrådet. Samordnaren skulle också spela en nyckelroll i händelse av en kris vid de yttre gränserna för att säkerställa proportionerlig och lämplig EU-respons på alla nivåer.

Med ledning av tidigare diskussioner föreslås att arrangemangen organiseras på följande sätt:

- Precis som för andra rådskonstellationer ska Coreper (gemensamma kommittén) ansvara för förberedelserna av Schengenrådet.
- En ”Schengensamordnare” inom kommissionen får i uppgift att regelbundet förbereda barometern och bidra till uppföljningen av de åtgärder på europeisk nivå som beslutas vid Schengenrådets möten.
- I nära samarbete med det roterande rådsordförandeskapet och rådets generalsekretariat förbereder och följer samordnaren upp Schengenrådets möten på lämpligt sätt.

Solidaritetsplattform i händelse av kris vid de yttre gränserna

Nödsituationer vid gränserna blir allt vanligare och förenar utmaningar på områdena migration, säkerhet och civilskydd. När det gäller gränsskydd kan medlemsstaterna förlita sig på den gemensamma byrån Frontex som ansvarar för förvaltningen av det operativa samarbetet vid gränserna. Till sitt förfogande har byrån framför allt en robust mekanism för snabba insatser i nödsituationer vid de yttre gränserna. Mekanismen måste vara reaktiv och användas fullt ut av medlemsstaterna. Den är det mest centrala instrumentet för europeisk solidaritet i händelse av svårigheter vid våra yttre gränser.

I sådana situationer kan det också vara nödvändigt att mobilisera ett bredare spektrum av instrument. Det kan handla om Frontex-åtgärder men även andra EU-verktyg eller medel som står till medlemsstaternas förfogande. I sammanhanget menar ordförandeskapet att det är viktigt att stärka de europeiska arrangemang som säkerställer samordningen av stödåtgärder för att mobilisera tillgängliga resurser. Det föreslås därför att man ska inrätta en solidaritetsplattform som, i händelse av en kris vid Europeiska unionens yttre gränser, gör det möjligt att

- samordna det stöd som erbjuds som svar på medlemsstaternas behov,
- säkerställa komplementaritet mellan de resurser som mobiliseras på europeisk nivå (Frontex, EU:s asylbyrå och EU:s civilskyddsmekanism) och de direkta bidragen från medlemsstaterna,
- främja ibruktagandet av resurser som medlemsstaterna tillhandahåller bilateralt, till exempel till stöd för den inre säkerheten på grundval av artikel 17 i Prümbeslut 2008/615/RIF.

För att följa upp de tidigare diskussionerna om frågan förtydligar ordförandeskapet att plattformen inte utgör någon kompletterande rättslig struktur. Istället används sådana befintliga strukturer som EU-arrangemanget för integrerad politisk krishantering (IPCR) för närmare samordning av EU-stöd och bilateralt stöd. Plattformen säkerställer därigenom att de stödarrangemang som föreslås av byråerna och medlemsstaterna förblir konsekventa och kontinuerliga.